

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Reykjavík 19. mars 2020

2003039SA BG/VRB

Málalykill: 00.64

Efni: Leiðbeiningar vegna fjarfunda hjá sveitarfélögum

Alþingi hefur samþykkt [breytingar á sveitastjórnarlögum](#) sem ætlað er að skapa sveitarfélögum svigrúm til að bregðast við neyðarástandi og tryggja að sveitarstjórnir verði starfhæfar. Breytingarnar kveða á um að ráðherra geti veitt sveitarstjórnnum tímabundna heimild til að víkja frá tilteknum ákvæðum sveitarstjórnarlaga til að sveitarstjórn sé starfhæf við neyðarástand og til að auðvelda ákvarðanatöku. Þetta er gert til að bregðast við aðstæðum sem hafa skapast vegna Covid-19 kórónaveirufaraldursins.

Samkvæmt [ákvörðun samgöngu- og sveitastjórnarráðherra](#), sem gildir til 18. júlí 2020, er sveitastjórnnum heimilt að taka eftirfarandi ákvarðanir:

- Að nota fjarfundarbúnað á fundum sveitarstjórnar og nefndum sveitarfélagsins, án þess að fjarlægðir séu miklar, samgöngur innan sveitarfélags séu erfiðar eða mælt sé fyrir um notkun slíks búnaðar í samþykktum sveitarfélagsins.
- Að ákveða að engin takmörk verði á fjölda fundarmanna sem taka þátt í fundum sveitarstjórnar og nefndum sveitarfélagsins í fjarfundarbúnaði.
- Að ákveða að valdsvið nefnda verði með öðrum hætti en mælt er fyrir um í samþykktum sveitarfélagsins.
- Að fela fastanefnd eða einstökum starfsmönnum fullnaðarafgreiðslu tiltekinna mála sem varða ekki verulega fjárhag sveitarfélags og lög eða eðli máls mæla ekki sérstaklega gegn, þrátt fyrir að kveðið sé um annað í samþykktum sveitarfélagsins.
- Að ákveða að staðfesting fundargerða sveitarstjórnar verði með öðrum hætti en mælt er fyrir um í 10 og 11. gr. leiðbeininga innanríkisráðuneytisins, frá 15. janúar 2013, um ritun fundargerða, nr. 22/2013.

Til að virkja þessar heimildir þarf sveitastjórn að taka um það sérstaka ákvörðun en slíkar ákvarðanir er heimilt að taka á fundi þar sem allir fundarmenn taka þátt í fundinum í gegnum fjarfundarbúnað.

Hagnýt atriði til að hafa í huga við undirbúning fjarfunda:

- Sveitarstjórnarfundir eru opnir en heimilt er að ákveða að einstök mál skuli rædd fyrir luktum dyrum. Er því mikilvægt að sveitarstjórnarfundir séu áfram opnir fyrir almenning jafnvel þótt þeir fari fram í gegnum fjarfundabúnað. Besta mögulega framkvæmd væri að streyma fundum beint en sé þess ekki kostur er hægt að gera upptökur af fundi aðgengilegan eins fljótt og mögulegt er eftir að fundi líkur.
- Einföld leið til að staðfesta fundargerðir er að fundargerð sé deilt með öllum fundarmönnum á skjá í lok fundar og lesin yfir. Þegar allir fundarmenn eru samþykkið ber fundarmönnum að senda í tölvupóst til fundarritara þar sem fram kemur að þeir staðfesti fundargerð fundarins. Koma skal fram númer fundarins, heiti stjórnar/nefndar/ráðs og nafn þess er staðfestir fundargerðina. Frágangur fundargerðar ásamt tölvupóstum er staðfesta fundargerð skal vera með sama hætti og venjulega.
- Hvatt er til þess að áður en formlegur fundur fari fram séu fundarmenn og starfsmenn fundarins búnir að prufa fundarkerfin og tryggja að allir kunnir þau tæknilegu atriði sem nauðsynleg eru til þess að fjarfundur geti verið árangursríkur.
- Skynsamlegt gæti verið bjóða starfsmönnum að vera þátttakendur á fundinum þannig að starfsmenn geti þá séð um að deila gögnum á skjá með fundarmönnum eða hugsanlega deila skjá fyrir streymi.
- Mikilvægt er að opna fundinn tímanlega áður en fundur hefst svo allir fundarmenn geti komið sér fyrir og tryggt að allur búnaður virki. Gott viðmið er að opna fund 20-30 mínútum áður en fundur hefst og að fundarmenn skrái sig inn 10-15 mínútum áður en fundur hefst.
- Verið búin að fara yfir hagnýt atriði varðandi fundarstjórn. Mjög gott er að nota spjallþræði til að biðja um orðið og að fundarstjóri fylgist þannig með hver hefur óskað eftir orðinu. Einnig er hægt að rétta upp hönd ef spjallþræður er ekki til staðar í því forriti sem notað er.
- Hvatt er til þess að fundarstjóri sé með tvo skjái. Þá er hægt að fylgjast með fundinum á öðrum skjánum sem og spjallþræði til að fylgjast með hver vill orðið en nota hinn skjárinn fyrir fundargögn er skoða þarf meðan á fundi stendur.
- Best fer á því að fundarstjóri geti einbeitt sér að fundarstjórn en að einhver annar sjái um að deila fundargögnum á skjá ef það á við og taka fundargerð.

Hagnýt atriði fyrir fundarmenn

- Tryggið að internetsamband sé gott, að tölvubúnaður og heyrnartól séu fullnægjandi. Besta mögulega framkvæmd er að hafa tvo tölvuskjái þannig að hægt er að hafa fundinn á einum skjá en fundargögn á öðrum skjá. Einnig er hægt að skipta skjánum í tvennt. Æskilegt er að vera með góð heyrnartól sem einnig eru með hljóðnema.
- Besta mögulega framkvæmd er að fundarmenn séu einir í herbergi og aðrir aðilar geti ekki gengið inn meðan á fundi stendur. Er þetta sérstaklega mikilvægt ef til umræðu eru trúnaðarmál.
- Notið myndarvél til staðfestingar á því að réttir fundarmenn séu að sitja fundi. Best er að staðsetja myndarvél í augnhæð.
- Sé um lokaðan fund að ræða, sérstaklega fund þar sem trúnaðarmál eru rædd s.s. barnaverndarfund, er besta mögulega framkvæmd að hver og einn fundarmaður snúi myndavél í hring um herbergið til staðfestingar á því að enginn annar sé til staðar er getur heyrt það sem fer fram á lokuðum fundi. Gæta skal að því að jafnvel þótt fundarmenn noti heyrnartól þá heyrast tal þeirra til allra sem eru í sama rými.
- Best er að hafa ljós fyrir framan fundarmenn eða til hliðar en ekki sterka baklýsingu. Vel upplýst herbergi er æskilegt svo fundarmenn geti auðveldlega séð við hvern er verið að tala.
- Það er góð venja að slökkva á hljóðnema allra fundarmanna nema þess sem er að tala hverju sinni. Þannig má lágmarka truflun. Fundarstjóri gefur fundarmönnum orðið eftir óskum fundarmanna. Lykilatriði er þó að muna að kveikja aftur á hljóðnema áður en ræðuhöld hefjast.
- Fjarfundir bjóða upp á þann möguleika að fundarmenn geta sótti fundi heiman frá. Þó er æskilegt að fundarmenn reyni eftir bestu getu að vera snyrtilega klæddir og umhverfið sem sést í mynd sé snyrtilegt, sérstaklega þegar um er að ræða sveitarstjórnarfundir sem eru opnir fundir.

Auglýsing um leiðbeiningar um notkun fjarfundarbúnaðar á fundum sveitarstjórna.

Vakin er athygli á því að ráðuneytið hefur gefið út [auglýsingu um leiðbeiningar um notkun fjarfundabúnaðar á fundum sveitarstjórna](#). Þrátt fyrir að ráðuneytið hafi vikið frá þeim skilyrðum laga um hvenær megi halda fjarfund og hversu margir geti verið á fjarfundi hverju sinni þá gilda aðrar leiðbeiningar er koma fram í auglýsingunni áfram. Sérstaklega er vakin athygli á eftirfarandi atriðum:

- Mikilvægt er að tryggja jafna möguleika allra fundarmanna til þátttöku á fundi hvort sem þeir eru viðstaddir eða taka þátt í gegnum fjarfundarbúnað. Í því felst að tryggja þarf jafna möguleika þeirra til að biðja um orðið og tjá sig, taka þátt í atkvæðagreiðslu og bóka afstöðu sína til mála.
- Ef gögn eru lögð fram á fundi vegna mála sem eru á dagskrá fundarins, skal tryggja að sveitarstjórnarmaður sem situr fund í gegnum fjarfundarbúnað geti kynnt sér gögnin. Einnig þarf að tryggja að fundarmenn eigi jafna möguleika á að fylgjast með kynningum á mynd- eða talnaefni, ef um slíkt er að ræða.
- Leynilegar atkvæðagreiðslur geta ekki farið fram ef einhver fundarmanna tekur þátt í fundinum í gegnum fjarfundarbúnað.
- Að öllu jöfnu skal hver og einn fundarmaður, hvort sem hann er staddur á fundarstað eða annars staðar, vera sýnilegur öðrum fundarmönnum á meðan á fundi stendur þannig að hægt sé að fylgjast með innleggi hans og þátttöku í fundi án hindrana. Hið sama gildir um aðra þá sem fylgjast með fundi, sé um opinn fund að ræða.
- Sé ekki mögulegt að hafa fundarmann sýnilegan getur hann tekið þátt í fundinum í gegnum síma, enda sé því ekki mótmælt af öðrum fundarmönnum og það tryggt að allir fundarmenn heyri vel í honum.
- Mikilvægt er að tryggja öryggi í samskiptum á milli fundarmanna þannig að óviðkomandi geti ekki fylgst með umræðum um mál sem rædd eru á lokuðum fundi.
- Ef fjarfundarbúnaður bregst á fundi skal gert fundarhlé. Fundi verður ekki fram haldið fyrir en samband hefur náðst á ný eða varamaður tekið sæti á fundinum.